

การประเมินความเสี่ยง
การทุจริตที่อาจเกิดการให้
หรือรับสินบนจากการดำเนินงาน
ตามภารกิจของเทศบาลตำบลวังไผ่

ประจำปีงบประมาณ

พ.ศ. 2568

เทศบาลตำบลวังไผ่
อำเภอเมืองชุมพร จังหวัดชุมพร

คำนำ

เหตุการณ์ความเสี่ยงด้านการทุจริตโดยเฉพาะอย่างยิ่งเกี่ยวกับประเด็นความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะมีผลกระทบทางลบแก่องค์กรทั้งด้านภาพลักษณ์และความเสียหายที่สามารถคิดเป็นตัวเงินได้ จึงมีความจำเป็นต้องคาดการณ์ความเสี่ยงล่วงหน้าไว้เสมอเพื่อหาแนวทางในการป้องกันและจัดการ โดยการป้องกันการทุจริตนั้นถือเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของผู้บริหารองค์กร หัวหน้าส่วนราชการและและพนักงานทุกระดับชั้นภายในองค์กร ถือเป็นเจตจำนงที่การการมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตทุกรูปแบบและเป็นวาระเร่งด่วนขององค์กรนั้น ๆ

การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตโดยเฉพาะประเด็นความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานมาใช้ในองค์กร จะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งได้ว่าการดำเนินการขององค์กรจะไม่มีกรทุจริตในกรณีดังกล่าว หรือในกรณีที่พบกับการทุจริตที่ไม่คาดคิด โอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นจะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีกรนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงการทุจริตมาใช้ เนื่องจากได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำ ซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

เทศบาลตำบลวังไผ่ ในฐานะผู้รับผิดชอบในการให้บริการสาธารณะและเป็นหน่วยใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่ จึงได้ดำเนินการ “ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานของเทศบาลตำบลวังไผ่” ขึ้น โดยคัดเลือกกระบวนการงาน จำนวนกระบวนการงานตามกรอบการประเมินความเสี่ยงการทุจริตใน ๔ ประเด็น ดังต่อไปนี้

๑. การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ
๓. การจัดซื้อจัดจ้าง
๔. การบริหารงานบุคคล

โดยผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า การผลการประเมินความเสี่ยงการในประเด็นข้างต้นจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการป้องกันปัญหาการทุจริตในแง่ต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ต่อไปในอนาคต

เทศบาลตำบลวังไผ่

สารบรรณ

เนื้อหา

หน้า

○ คำนิยาม.....	๑
○ วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง.....	๑
○ องค์ประกอบที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยง.....	๑
○ ขอบเขตการประเมินความเสี่ยง.....	๑
○ กระบวนการประเมินความเสี่ยง.....	๒
○ การระบุความเสี่ยง.....	๓
○ เหตุการณ์ความเสี่ยง ประเด็นการอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.การอำนวยความสะดวกฯ.....	๔
○ เหตุการณ์ความเสี่ยง ประเด็นการใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ.....	๕
○ เหตุการณ์ความเสี่ยง ประเด็นการจัดซื้อจัดจ้าง.....	๖
○ เหตุการณ์ความเสี่ยง ประเด็นการบริหารงานบุคคล.....	๗
○ การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง.....	๘
○ ระดับความเสี่ยง.....	๙
○ แผนบริหารความเสี่ยง.....	๑๑
○ มาตรการ/วิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยง.....	๑๔
○ ภาคผนวก.....	๑๕

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ของเทศบาลตำบลวังไผ่

๑. คำนิยาม

๑.๑ ความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน หมายถึง ความเสี่ยงของการให้สินบน (จากผู้รับบริการ/ผู้มาติดต่อราชการ) และหรือความเสี่ยงจากการรับสินบน (จากผู้ให้บริการ/เจ้าหน้าที่ของหน่วยงาน/ผู้มีอำนาจ) และหมายรวมถึงการดำเนินการที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวมในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย

๑.๒ สินบน หมายถึง ทรัพย์สินหรือประโยชน์อื่นใด ที่ให้แก่บุคคลเพื่อให้บุคคลนั้นกระทำการหรือละเว้นไม่กระทำการตามที่ได้รับเงินสินบนต้องการ

๑.๓ นิยามศัพท์อื่นที่สื่อถึงสินบน ได้แก่ เงินแป๊ะเจี๊ยะ เงินใต้โต๊ะ ส่วนค่าดำเนินการ ค่าอำนวยความสะดวก ค่าน้ำร้อนน้ำชา ค่าหัวคิว เงินทอน

๑.๔ หน่วยงาน/องค์กร หมายถึง เทศบาลตำบลวังไผ่

๑.๕ พนักงาน/เจ้าหน้าที่ หมายถึง พนักงาน/เจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลวังไผ่

๑.๖ ภารกิจหน่วยงาน หมายถึง ภารกิจหรือหน้าที่ตามกฎหมายจัดตั้งและกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

๒. วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยง

วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน : เพื่อให้หน่วยงานมีมาตรการ ระบบ หรือ แนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ซึ่งเป็นมาตรการป้องกันเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

๓. องค์กรประกอบที่อาจทำให้เกิดการความเสี่ยง

องค์กรประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือ แรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กร มีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎี สามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

๔. ขอบเขตประเมินความเสี่ยง

แบ่งประเภทความเสี่ยง ออกเป็น ๔ ด้าน ดังนี้

๔.๑ การอนุมัติ อนุญาต ภารกิจให้บริการประชาชน (การอนุมัติ หรืออนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘)

๔.๒ การใช้อำนาจตามกฎหมาย หรือ การให้บริการตามภารกิจ

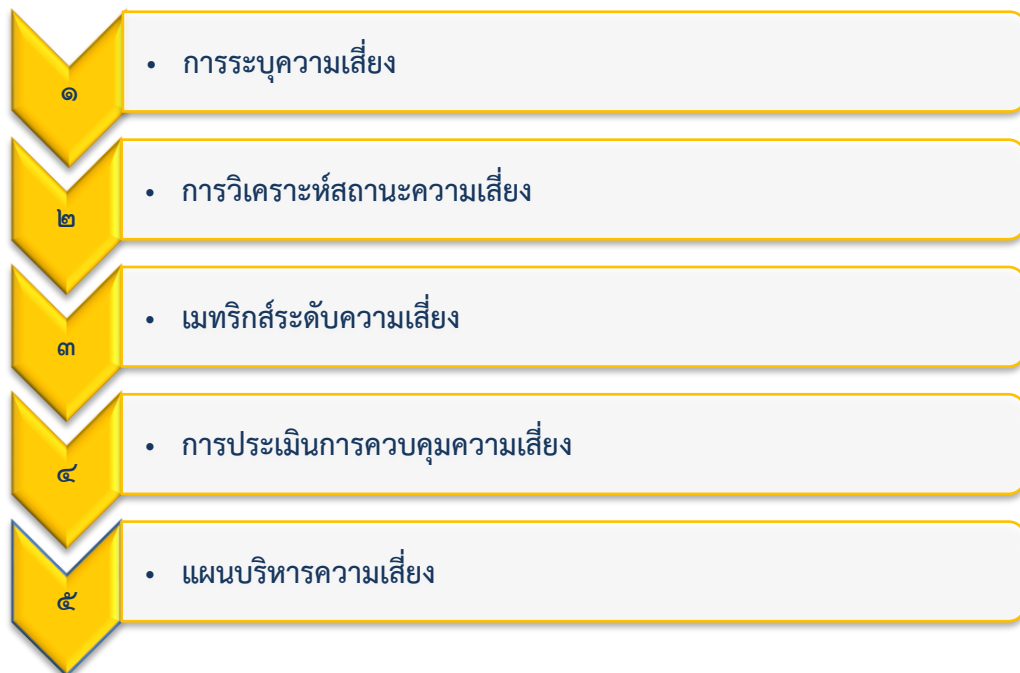
๔.๓ การจัดซื้อจัดจ้าง

๔.๔ การบริหารงานบุคคล

๔. ขอบเขตประเมินความเสี่ยง (ต่อ)

๕. การประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน มีกระบวนการดังนี้

๑. การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ ๑ นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์การปฏิบัติงานของกระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อยในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ ๑ ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียดรูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบนจากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงานเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงานเรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำแต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น **Known Factor** หรือ **Unknown Factor**

โอกาส/ความเสี่ยงความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน จากการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน	ประเภทความเสี่ยงการทุจริต	
	Known Factor	Unknown Factor
○ การอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.อำนาจความสะดวก ฯ พ.ศ. ๒๕๕๘		✓
○ การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ		✓
○ การจัดซื้อจัดจ้างของหน่วยงาน		✓
○ การบริหารงานบุคคล		✓

หมายเหตุ : *Known Factor* ความเสี่ยงทั้งปัญหา / พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดขึ้นมาก่อน หมายความว่ามีความได้ว่ามีโอกาสสูงที่จะเกิดขึ้นหรือมีประวัติดำเนินการอยู่แล้ว ส่วน *Unknown Factor* คือความเสี่ยงที่ยังไม่เกิดหรือไม่มีประวัติมาก่อนแต่มีความเสี่ยงจากการพยากรณ์ในอนาคตว่ามีโอกาสเกิด ในขั้นตอนนี้เป็นการตั้งสมมติฐานหรือเป็นการพยากรณ์ล่วงหน้าที่อาจเกิดขึ้นเพิ่มเติมในอนาคต

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

ประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘
ประเมินความเสี่ยงที่อาจเกิดการให้หรือรับสินบน ประเด็น

- ๑ การอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ. การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
- ๒ การใช้อำนาจตามกฎหมายหรือการให้บริการตามภารกิจ
- ๓ การจัดซื้อจัดจ้าง
- ๔ การบริหารงานบุคคล

ชื่อกระบวนงาน/งาน การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร ตัดแปลง หรือรื้อถอนหรือเคลื่อนย้ายอาคาร
ชื่อหน่วยงาน / กระทรวง เทศบาลตำบลวังไผ่ ตำบลวังไผ่ อำเภอเมือง จังหวัดชุมพร ๘๖๑๙๐
ผู้รับผิดชอบ นายชนะ อิวสมจิตร โทรศัพท์ ๐๗๗ ๕๓๔ ๑๕๓ ต่อ ๒๑๑

ตารางที่ ๑ ตารางระบุความเสี่ยง (Known Factor และ Unknown Factor)

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงต่อการให้/รับสินบน	ประเภทความเสี่ยง	
		Known Factor (เคยเกิดขึ้นแล้ว)	Unknown Factor (ยังไม่เคยเกิดขึ้น)
๑	ผู้ขออนุญาตให้สินบน / เจ้าหน้าที่รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ตัดแปลง เพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน		✓
๒	เจ้าหน้าที่รับสินบนเพื่อให้การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการในบางรายให้ผ่านและเป็นไปตามหลักเกณฑ์		✓

๒. การวิเคราะห์สถานะความเสี่ยง

การวิเคราะห์ความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนของกระบวนการปฏิบัติงาน ขั้นตอนที่ ๑ เป็นการวิเคราะห์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงและการประเมินผลกระทบความเสี่ยง ทั้งนี้ กำหนดเกณฑ์ในเชิงคุณภาพเนื่องจากเป็นข้อมูลเชิงพรรณนาที่ไม่สามารถระบุเป็นตัวเลขหรือจำนวนที่ชัดเจนได้

๑) เกณฑ์โอกาสเกิดการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน (Likelihood)

โอกาสเกิดทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน (Likelihood)		
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	มีโอกาสดำเนินการขึ้นเป็นประจำ หรือโอกาสการเกิดทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน มากกว่า ๕ ครั้ง ต่อปี
๔	สูง	มีโอกาสดำเนินการขึ้นบ่อยครั้ง หรือโอกาสการเกิดทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ไม่เกิน ๔ ครั้ง ต่อปี
๓	ปานกลาง	มีโอกาสดำเนินการขึ้นบางครั้ง หรือ โอกาสการเกิดทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ไม่เกิน ๓ ครั้ง ต่อปี
๒	น้อย	มีโอกาสดำเนินการขึ้นน้อยครั้ง หรือ โอกาสการเกิดทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ไม่เกิน ๒ ครั้ง ต่อปี
๑	น้อยมาก	มีโอกาสดำเนินการขึ้นได้ยาก หรือ โอกาสการเกิดทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน ไม่เกิน ๑ ครั้ง ต่อปี

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนคำอธิบายได้ตามความเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของหน่วยงาน

๒) เกณฑ์ผลกระทบ (Impact) ที่ส่งผลการดำเนินงาน

ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)			
ระดับ	โอกาสที่จะเกิด	คำอธิบาย (ผลกระทบทางด้านการเงิน)	คำอธิบาย (ผลกระทบที่ไม่ใช่ทางด้านการเงิน)
๕	สูงมาก	ความเสียหาย ตั้งแต่ ๑,๐๐๐,๐๐ บาท ขึ้นไป	เกิดความเสียหายต่อรัฐ เจ้าหน้าที่ ถูกลงโทษชี้มูลความผิด เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม
๔	สูง	ความเสียหาย ตั้งแต่ ๕๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท	ภาพลักษณ์หน่วยงานติดลบด้านความโปร่งใส สื่อมวลชนลงข่าวอย่างต่อเนื่อง และสังคมให้ความสนใจ
๓	ปานกลาง	ความเสียหาย ตั้งแต่ ๒๕๐,๐๐๐ บาท ถึง ๕๐๐,๐๐๐ บาท	หน่วยงานตรวจสอบเข้าทำการตรวจสอบข้อเท็จจริง
๒	น้อย	ความเสียหาย ตั้งแต่ ๑๐๐,๐๐๐ บาท ถึง ๒๕๐,๐๐๐ บาท	ปรากฏข่าวลือที่อาจพาดพิงคนภายในหน่วยงาน มีคนร้องเรียนแจ้งเบาะแส
๑	น้อยมาก	ความเสียหาย ไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือน้อยกว่า	แทบจะไม่มี

หมายเหตุ : สามารถปรับเปลี่ยนคำอธิบายได้ตามความเหมาะสมกับระดับความเสี่ยงของหน่วยงาน

๓) เกณฑ์การวัดระดับความรุนแรงของความเสี่ยงการทุจริต (Risk Score)

กำหนดระดับความเสี่ยง (Degree of Risk) โดยใช้ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงต่อการทุจริต (Likelihood) X ด้วยระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ซึ่งระดับความเสี่ยงกำหนดไว้เป็น ๔ ระดับ และจัดทำแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)

ระดับความเสี่ยง	
=	
โอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงการทุจริต X ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Degree of Map) = Likelihood X Impact	

ลำดับ	ระดับความเสี่ยง	ช่วงคะแนน
๑	ความเสี่ยงระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๓
๒	ความเสี่ยงระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔
๓	ความเสี่ยงระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘
๔	ความเสี่ยงระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๕	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕

แผนภูมิความเสี่ยง (Risk Map)					
โอกาส (Likelihood)	ผลกระทบ (Impact)				
	๑	๒	๓	๔	๕
๕	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก	สูงมาก
๔	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง	สูงมาก	สูงมาก
๓	ต่ำ	ปานกลาง	สูง	สูง	สูงมาก
๒	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูง
๑	ต่ำ	ต่ำ	ต่ำ	ปานกลาง	ปานกลาง

ตารางที่ ๒ ตารางแสดงสถานะความเสี่ยง

ที่	โอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต	เขียว	เหลือง	ส้ม	แดง
๑. ความเสี่ยงการทุจริตในการรับสินบนต่อการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต ตาม พ.ร.บ.อำนวยความสะดวกฯ พ.ศ. ๒๕๕๘					
๑.๑	รับสินบนจากผู้ขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจสอบผ่านมาตรฐาน		✓		
๑.๒	การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการ อาจมีการเรียกรับสินบนเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาต บางรายในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์			✓	
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในการรับสินบนต่อการใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ					
๒.๑	การเรียกรับผลประโยชน์/การเรียกรับของขวัญ เพื่อแลกกับการอำนวยความสะดวกจากผู้มาติดต่อราชการให้เสร็จเร็วกว่ากำหนด		✓		
๒.๒	การเลือกรับเรื่องราร้องทุกข์เฉพาะคนที่รู้จักมักคุ้น หรือเร่งดำเนินการให้เฉพาะผู้ที่รู้จักด้วยความรวดเร็ว หรือเรียกรับสินบน เงินทอง เพื่อแลกกับการช่วยเหลือด้านสาธารณสุข		✓		
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในการรับสินบนต่อการจัดซื้อจัดจ้าง					
๓.๑	คณะกรรมการตรวจการจ้าง ไม่ได้ออกไปดูสถานที่ก่อสร้าง แต่จะมีการเจรจาเรียกรับสินบนกับผู้รับเหมา โดยใช้ข้อมูลตามผู้รับเหมาแจ้ง แล้วจึงไปทำการตรวจรับงานก่อสร้าง/พัสดุ	✓			
๓.๒	การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ/ขอบเขตงาน (TOR) / เงื่อนไขในข้อเสนอด้านเทคนิคที่เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ		✓		
๔. ความเสี่ยงการทุจริตในการรับสินบนต่อการบริหารงานบุคคล					
๔.๑	การเรียกรับสินบนหรือผลประโยชน์อื่นเพื่อรับพนักงานเข้าทำงาน (ลูกจ้าง) / การรับโอนข้าราชการอื่นมาเป็นพนักงานส่วนตำบล (ข้าราชการ)			✓	
๔.๒	ผู้มีอำนาจหรือบุคคลภายนอกที่เป็นผู้มีอุปการะคุณ ต่อหน่วยงาน/ผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ อาจเข้ามาแทรกแซงผลการคัดเลือกเพื่อให้บุคคลที่ตนต้องการได้เข้าทำงาน		✓		

ตารางที่ ๒ นำโอกาส/ความเสี่ยงการทุจริต จากตารางที่ ๑ นำมาแยกสถานะความเสี่ยงการทุจริต

- ตามไฟสีจราจร - สีเขียว หมายถึง ความเสี่ยงระดับต่ำ
 - สีเหลือง หมายถึง ความเสี่ยงระดับปานกลาง
 - สีส้ม หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูง
 - สีแดง หมายถึง ความเสี่ยงระดับสูงมาก

๓. แผนบริหารความเสี่ยง

เหตุการณ์ที่มีความเสี่ยงสูงสุดจากการประเมินการควบคุมความเสี่ยง Risk – Control Matrix Assessment ในตารางที่ ๔ ที่อยู่ในช่องค่าความเสี่ยง อยู่ในระดับสูง ค่อนข้างสูง ปานกลางมาทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตตามลำดับความรุนแรง (กรณีที่หน่วยงานทำการประเมินการควบคุมความเสี่ยง ในตารางที่ ๔ ไม่พบว่าความเสี่ยง อยู่ในระดับ สูง ค่อนข้างสูง ปานกลาง เลย แต่พบว่าความเสี่ยงการทุจริตอยู่ในระดับ ต่ำ หรือ ค่อนข้างต่ำ ให้ทำการจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงในเชิงเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต หรือให้หน่วยงานพิจารณาทำการเลือกภารกิจงาน หรือกระบวนการงานหรือการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดหรือมีโอกาสเกิดความเสี่ยงการทุจริตนำมาประเมินความเสี่ยงการทุจริตเพิ่มเติม)

ตารางที่ ๕ ตารางแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน

แผนบริหารความเสี่ยงเทศบาลตำบลวังไผ่ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๘

กระบวนการงาน	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	เหตุการณ์/พฤติกรรมความเสี่ยง การทุจริต	มาตรการ/วิธีการ ในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๑. การอนุมัติ อนุญาตตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ.๒๕๕๘			
การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลงอาคาร	๓ x ๓ (สูง)	มีการรับสินบนจากผู้ขออนุญาต ก่อสร้างอาคาร รื้อถอน ดัดแปลง เพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน	๑. ประกาศใช้นโยบาย No Gift Policy พร้อมแจ้งเวียนให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๒. จัดทำและเผยแพร่คู่มือสำหรับประชาชนประกอบด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำ ขอ ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้อง ยื่นมาพร้อมทั้งคำขอ ๓. เผยแพร่ช่องทางในการร้องเรียนการทุจริต และประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึง ง่ายและให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่หน้าเว็บไซต์เทศบาล ๑. จัดอบรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลฯ เพื่อให้ความรู้ด้าน ประมวลจริยธรรมและสร้างทัศนคติต่อการต่อต้านการทุจริต
การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาต ประกอบกิจการ	๓ x ๒ (ปานกลาง)	การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาต ประกอบกิจการ อาจมีการเรียกรับ สินบนเพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขอ อนุญาตบางรายในกรณีที่ตั้งสถาน ประกอบการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์	๑. ประกาศใช้นโยบาย No Gift Policy ของหน่วยงานและมาตรการในการสร้างจิตสำนึกในการต้านทุจริต พร้อมแจ้งเวียนให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๒. มีการมอบนโยบาย/ประชุมซักซ้อมความเข้าใจ/กำกับ ดูแล เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ออกตรวจสอบประกอบการ ให้จัดทำรายงานผลการตรวจสอบพร้อมแนบรูปถ่ายสถานประกอบการเสนอผู้บริหารเพื่อประกอบการ พิจารณา รวมถึงให้ตรวจสอบเอกสาร หลักฐานประกอบคำขออนุญาตอย่างรอบคอบ ๓. จัดทำและเผยแพร่คู่มือสำหรับประชาชนประกอบด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ ขั้นตอน และระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อมทั้งคำขอ ๔. เผยแพร่ช่องทางในการร้องเรียนการทุจริต และประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึง ง่ายและให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่หน้าเว็บไซต์เทศบาล

กระบวนงาน	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	เหตุการณ์/พฤติกรรมความเสี่ยง การทุจริต	มาตรการ/วิธีการ ในการบริหารจัดการความเสี่ยง
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย/การให้บริการตามภารกิจ			
การอำนวยความสะดวกแก่ผู้มาติดต่อราชการ	๓ x ๒ (ปานกลาง)	เจ้าหน้าที่ใช้ตำแหน่งหน้าที่ราชการเพื่อช่วยเหลืออำนวยความสะดวกให้แก่ผู้มารับบริการ หรือบุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นพิเศษที่ได้รับการพิจารณา/การบริการที่เร็วกว่าผู้อื่น โดยเรียกรับสินบนเป็นการตอบแทน	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ประกาศใช้นโยบาย No Gift Policy ของหน่วยงานและมาตรการในการสร้างจิตสำนึกในการด้านทุจริต พร้อมแจ้งเวียนให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๒. ประชุมเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการทบทวนคู่มือการปฏิบัติงาน และคู่มือบริการประชาชนใหม่ ๓. เผยแพร่คู่มือสำหรับประชาชนประกอบด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไข (ถ้ามี) ในการยื่นคำขอ ขั้นตอนและระยะเวลาในการพิจารณาอนุญาตและรายการเอกสารหรือหลักฐานที่ผู้ขออนุญาตจะต้องยื่นมาพร้อม กับคำขอ ๔. เผยแพร่ช่องทางในการร้องเรียนการทุจริต และประพฤตินิยมของเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่ายและให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่หน้าเว็บไซต์เทศบาล ๕. จัดอบรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลฯ เพื่อให้ความรู้ด้านประมวลจริยธรรมและสร้างทัศนคติต่อการต่อต้านการทุจริต
การรับเรื่องราวร้องทุกข์/บรรเทาความเดือดร้อนของประชาชนเนื่องจากสาธารณภัย	๒ x ๒ (ปานกลาง)	การเลือกรับเรื่องราวร้องทุกข์เฉพาะคนที่รู้จักมักคุ้น หรือเร่งดำเนินการให้เฉพาะผู้ที่รู้จักด้วยความรวดเร็ว หรือเรียกรับสินบน เงินทอง เพื่อแลกกับการช่วยเหลือด้านสาธารณภัย	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เผยแพร่และส่งเสริมให้ประชาชนใช้ช่องทางร้องเรียน ร้องทุกข์ผ่านระบบ e-service เพื่อความสะดวกและเป็นธรรมเพราะในระบบจะระบุวันที่ เวลาที่ร้องเรียนไว้ ๒. เน้นย้ำให้พนักงานตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการทุจริตในการประชุมประจำเดือนพนักงาน ๓. เผยแพร่ช่องทางในการร้องเรียนการทุจริต และประพฤตินิยมของเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่ายและให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสที่หน้าเว็บไซต์เทศบาล ๔. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพิจารณาเรื่องร้องทุกข์/ให้ความช่วยเหลือด้านสาธารณภัยเพื่อให้เกิดความเป็นกลางในการพิจารณา
๓. การจัดซื้อ จัดจ้าง			
การตรวจรับงานจ้าง	๑ x ๓ (ต่ำ)	คณะกรรมการตรวจการจ้าง ไม่ได้ออกไปดูสถานที่ก่อสร้าง แต่จะมีการเจรจากับผู้รับเหมาโดยใช้ข้อมูลตามที่ผู้รับเหมาแจ้ง แล้วจึงทำการตรวจรับงานก่อสร้างโดยเรียกรับสินบนจากผู้รับเหมา	<ol style="list-style-type: none"> ๑. ประกาศใช้นโยบาย No Gift Policy ของหน่วยงานและมาตรการในการสร้างจิตสำนึกในการด้านทุจริต พร้อมแจ้งเวียนให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๒. ผู้บังคับบัญชากำกับช่างผู้ควบคุมงานบันทึกการควบคุมงานให้เป็นปัจจุบันและถูกต้อง ๓. ดำเนินการคัดเลือกบุคคลภายนอกจากการประชุมผู้นำชุมชน ผู้นำท้องที่เพื่อเข้ามาเป็นคณะกรรมการตรวจรับงานจ้างของหน่วยงานและกำกับให้คณะกรรมการติดตามตรวจสอบอย่างเข้มงวด ๔. เผยแพร่ช่องทางในการร้องเรียนการทุจริต และประพฤตินิยมของเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่ายและให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสให้ผู้มาติดต่อรับทราบ ๕. จัดอบรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลฯ เพื่อให้ความรู้ด้านประมวลจริยธรรมและสร้างทัศนคติต่อการต่อต้านการทุจริต

กระบวนงาน	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	เหตุการณ์/พฤติกรรมความเสี่ยง การทุจริต	มาตรการ/วิธีการ ในการบริหารจัดการความเสี่ยง
การกำหนดขอบเขตของงาน (Terms Of Reference : TOR)	๓ x ๓ (สูง)	การกำหนดคุณสมบัติเฉพาะ/ขอบเขตงาน (TOR) /เงื่อนไขในข้อเสนอด้านเทคนิคที่เป็นการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ประกอบการรายใดรายหนึ่งโดยเฉพาะ	<ol style="list-style-type: none"> ๑. เปิดเผยแพร่ข้อมูลการจัดซื้อจัดจ้างบนเว็บไซต์หน่วยงาน ๒. มีการสลับสับเปลี่ยนบุคลากรที่จะทำหน้าที่ เป็นคณะกรรมการกำหนดขอบเขตของงาน (Terms Of Reference : TOR) เพื่อมิให้บุคคลใดบุคคลหนึ่ง ผูกขาดหน้าที่นั้นๆ เพื่อป้องกันบุคคลเดิม ๆ ติดต่อกับผู้ประกอบการเพื่อเอื้อประโยชน์ส่วนตน ๓. ประกาศใช้นโยบาย No Gift Policy ของหน่วยงานและมาตรการในการสร้างจิตสำนึกในการต้านทุจริต พร้อมแจ้งเวียนให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๔. ควบคุม กำกับ ดูแล ให้บุคลากรปฏิบัติตาม กฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด เช่น <ul style="list-style-type: none"> - พระราชบัญญัติการจัดซื้อ จัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารพัสดุภาครัฐ พ.ศ.๒๕๖๐ - หนังสือแจ้งเวียนที่เกี่ยวกับการจัดซื้อจัดจ้าง ๕. เผยแพร่คู่มือ หลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องแก่บุคลากรภายในให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการจัดทำงบประมาณ/การเบิกจ่าย/การจัดซื้อจัดจ้างได้อย่างถูกต้อง ๕. เผยแพร่ช่องทางในการร้องเรียนการทุจริต และประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ซึ่งต้องเป็นช่องทางที่เข้าถึงง่ายและให้ความคุ้มครองผู้แจ้งเบาะแสให้ผู้มาติดต่อรับทราบ ๖. จัดอบรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลฯ เพื่อให้ความรู้ด้านประมวลจริยธรรมและสร้างทัศนคติต่อการต่อต้านการทุจริต
๔. การบริหารงานบุคคล			
การคัดเลือกบุคคล ภายนอกเพื่อเข้าเป็นลูกจ้างในส่วนราชการต่างๆ / การรับโอนข้าราชการอื่นมาเป็นพนักงานเทศบาล	๓ x ๓ (สูง)	การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ หรือสินบน หรือมีการเสนอให้สินบน ในการบรรจุ แต่งตั้ง โอนย้าย เลื่อนระดับต่อสัญญาจ้าง พนักงานจ้าง	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดทำ/ปรับปรุงแผนอัตรากำลังและแผนพัฒนาบุคลากร ๒. จัดทำ/ปรับปรุง/เผยแพร่ หลักเกณฑ์ที่ เกี่ยวข้องกับการ บริหารงานบุคคลให้ บุคลากร ภายในได้รับทราบโดยทั่วกัน โดย ครอบคลุมประเด็น ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - การสรรหาและ คัดเลือกบุคลากร - การบรรจุและแต่งตั้งบุคลากร - การพัฒนาบุคลากร - การประเมินผลการปฏิบัติราชการ - การให้คุณให้โทษ และสร้างขวัญ กำลังใจ ๓. จัดให้มีช่องทางการร้องเรียนเรื่องทุจริต ภายในหน่วยงานโดยเฉพาะ โดยเป็นช่องทาง ที่มีความปลอดภัยต่อผู้ร้องเรียน และสร้างความมั่นใจว่าจะมีการดำเนินการตรวจสอบและลงโทษเรื่องทุจริตดังกล่าวอย่างจริงจัง พร้อมทั้งมีการเผยแพร่รายงานข้อมูลสถิติและความก้าวหน้าของการจัดการเรื่องร้องเรียนทุจริต ๔. ประกาศใช้นโยบาย No Gift Policy ของหน่วยงานและมาตรการในการสร้างจิตสำนึกในการต้านทุจริต พร้อมแจ้งเวียนให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๕. จัดอบรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลฯ เพื่อให้ความรู้ด้านประมวลจริยธรรมและสร้างทัศนคติต่อการต่อต้านการทุจริต

กระบวนงาน	ระดับของความเสี่ยง (โอกาส x ผลกระทบ)	เหตุการณ์/เหตุการณ์ความเสี่ยง การทุจริต	มาตรการ/วิธีการ ในการบริหารจัดการความเสี่ยง
การสรรหาและเลือกสรรบุคคลเพื่อจ้างเป็นพนักงานจ้าง	๑ x ๓ (ต่ำ)	ผู้มีอำนาจหรือบุคคลภายนอกที่เป็นผู้มีอุปการะคุณต่อหน่วยงาน/ผู้มีอิทธิพลในพื้นที่ อาจเข้ามาแทรกแซงผลการคัดเลือกเพื่อให้บุคคลที่ตนต้องการได้เข้าทำงาน	<ol style="list-style-type: none"> ๑. จัดทำ/ปรับปรุงแผนอัตรากำลังและแผนพัฒนาบุคลากร ๒. จัดทำแผนพัฒนาบุคลากร ๓. จัดทำ/ปรับปรุง/เผยแพร่ หลักเกณฑ์ที่ เกี่ยวข้องกับการ บริหารงานบุคคลให้ บุคลากร ภายในได้รับทราบ โดยทั่วกัน โดย ครอบคลุมประเด็น ดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - การสรรหาและ คัดเลือกบุคลากร - การบรรจุและแต่งตั้งบุคลากร - การพัฒนาบุคลากร - การประเมินผลการปฏิบัติงาน - การให้คุณให้โทษ และสร้างขวัญ กำลังใจ ๔. จัดให้มีช่องทางร้องเรียนเรื่องทุจริต ภายในหน่วยงานโดยเฉพาะ โดยเป็นช่องทาง ที่มีความปลอดภัยต่อผู้ร้องเรียน และสร้างความมั่นใจว่าจะมีการดำเนินการตรวจสอบและลงโทษเรื่องทุจริตดังกล่าวอย่างจริงจัง พร้อมทั้งมีการเผยแพร่รายงานข้อมูลสถิติและความก้าวหน้าของการจัดการเรื่องร้องเรียนทุจริต ๕. ประกาศใช้นโยบาย No Gift Policy ของหน่วยงานและมาตรการในการสร้างจิตสำนึกในการต้านทุจริต พร้อมแจ้งเวียนให้เจ้าหน้าที่ยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ๖. จัดอบรมตามโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมแก่ผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาลฯ เพื่อให้ความรู้ด้านประมวลจริยธรรมและสร้างทัศนคติต่อการต่อต้านการทุจริต

หมายเหตุ : จากการประเมินความเสี่ยง และมีประเด็นความเสี่ยงทั้งหมดข้างต้น ยังไม่เคยพบว่า เคยเกิดขึ้นในเทศบาลตำบลวังไผ่ ทั้งนี้เพียงการประเมินว่าอาจเกิดขึ้น จึงได้จัดทำวิธีการในการบริหารจัดการความเสี่ยงขึ้นมาเพื่อเป็นการเฝ้าระวัง เท่านั้น

ภาคผนวก ตัวอย่าง รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต

ตัวอย่าง รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

- เรียกรับโดยเฉพาะการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร / คอนโด บ้านจัดสรร / โรงงาน
- ผลประโยชน์ทับซ้อน รับจ้างเขียนแบบแปลน และตรวจเอง (ถึงแม้ราชการจะให้มีแบบมาตรฐาน อำนวยความสะดวกให้กับประชาชนก็ตาม แต่การขออนุญาตต้องมี ผังประกอบ จึงต้องว่าจ้างผู้ตรวจ หรือผู้อนุมัติ อนุญาต จะได้ ผ่านง่าย)
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ สมยอม หรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคลในการดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ สมยอม หรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคลในการใช้อาคารที่ไม่ตรงกับใบรับรองใบอนุญาต หรือที่ยื่นแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น
- การประเมินภาษีที่ต่ำกว่าความเป็นจริง
- เรียกรับสินบนโดยใช้ตัวกลาง เก็บค่าใช้จ่ายรายเดือน (ค่าคุ้มครอง) จากผู้ประกอบการ
- พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างเหมาของหน่วยงานเป็นตัวแทนการยื่นคำขอจดทะเบียน ในการขออนุมัติ อนุญาต โดยเรียกรับผลประโยชน์หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อสิทธิพิเศษ
- การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจนอาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- การเปิดตรวจสินค้าของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ใช้ดุลพินิจไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- การใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- การตรวจเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องไว้
- การเก็บเรื่องไว้ไม่แจ้งผู้ประกอบการ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์
- การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ
- เจ้าหน้าที่ที่มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินในระบบทำให้การรายงานการรับเงินประจำวันน้อยกว่าที่รับไว้จริง/รับเงินและออกใบเสร็จการรับเงินแล้วแต่ไม่นำเงินสด เช็ค นำฝากธนาคารในวันนั้นแต่นำฝากในภายหลัง และอาจนำเงินไปใช้ส่วนตัวก่อน
- ในขั้นตอนการพิจารณาตรวจสอบตามปกติจะมีการใช้เวลาในการพิจารณาตรวจสอบ ๑ วัน แต่ในบางกรณี อาจมีความจำเป็นจะต้องทำการพิจารณาเกิน ๑ วันทำการ เช่น กรณีมีความจำเป็นต้องมีการนัดหมายกับผู้ขอรับใบอนุญาตเพื่อลงพื้นที่ทำการตรวจสอบสถานประกอบการก่อนพิจารณา ออกใบอนุญาต มีความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่อาจอาศัยช่องว่างหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ อาจเรียกรับในขั้นตอนของการพิจารณา
- การดำเนินการออกคำร้องมีการลัดคิวให้กับลูกค้ากลุ่มธุรกิจ
- **รับสินบนจากผู้ประกอบการเพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน**
- **การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการ อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางราย ในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์**
- **การสุ่มตรวจสอบสถานที่ตั้งสถานบริการ/สถานประกอบการที่ขออนุญาต อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์**

- การพิจารณานุมัติ อนุญาต อาจมีคณะกรรมการบางท่านเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายที่คุณสมบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์
- เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือชื่อ แก้ไขแบบสำรวจ แก้ไขใบสำคัญรับเงิน มีการใช้หลักฐานเท็จ ใช้บัตรประชาชนของบุคคลที่เสียชีวิตหรือบัตรประชาชนหมดอายุ เป็นต้น

๒. ตัวอย่าง รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

- การเข้าตรวจ หรือเยี่ยม สถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนา นำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษรายเดือน
- การเปลี่ยนแปลงข้อกล่าวหา (ฐานความผิด) จากหนักเป็นเบา หรือจากเบาเป็นหนัก
- การบิดผันข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนคดีอาญา
- การทำบัตรสนเท่ห์ว่ามีเรื่องร้องเรียนผู้ประกอบการเพื่อทำการตรวจ คั้น กรณีผู้ประกอบการร้านค้านั้น ๆ ที่ไม่จ่ายเงินพิเศษรายเดือน
- การใช้ตัวกลางในการรับเงินพิเศษ หรือ เก็บเงินรายเดือน กับผู้ประกอบการต่าง ๆ
- การใช้ดุลพินิจในการ อนุมัติ หรือ ยกเว้นระเบียบฯ ที่เอื้อประโยชน์มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- การออกระเบียบ กฎหมาย ข้อสั่งการต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- การให้ทุนสนับสนุนการศึกษา วิจัยต่าง ๆ ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์
- การแต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการต่าง ๆ ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์
- ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การซื้อ ขายตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบการแต่งตั้งโยกย้ายการดำเนินการวินัย เป็นต้น
- การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานเข้าทำงาน/การเรียกเงินค่าแรกเข้า (แป๊ะเจี๊ยะ) เพื่อแลกกับการเข้าเรียนในโรงเรียน
- ใช้อำนาจในการแจกจ่าย จัดสรรงบประมาณ ลงพื้นที่ หรือจัดทำโครงการ ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อนหรือมีการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์ในภายหลัง
- การประเมินราคาไม่ตรงกับสภาพทรัพย์สินที่นำมาจำหน่าย
- การเปลี่ยนทรัพย์สินที่ลูกค้านำมาจำหน่าย
- การยกยอกทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจค้น จับกุม ไม่ระบุในบัญชีของกลาง
- การลดปริมาณของกลางเพื่อลดโทษ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์
- การกรรโชก (รีดไถ) เรียกเอาทรัพย์สินจากผู้กระทำความผิด
- การเข้าตรวจค้น ปกปิด ซ่อนเร้นไม่มีหมายค้น
- การทำร้ายร่างกายเพื่อให้รับสารภาพ
- รู้เห็นกับผู้ที่มาทำการประมุขของหลุดจำหน่าย มีการให้ข้อมูลการจำหน่ายของหลุดจำหน่ายล่วงหน้ากับพรรคพวกของตนเอง
- การแอบอ้างชื่อบุคคลอื่น หรือชื่อลูกค้า ยกยอกทรัพย์สินจำหน่ายออกไป
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ รู้เห็นในการปลอมแปลงและใช้เอกสารปลอม เช่น การปลอมระวางแผนที่ มีการปกปิดและให้ถ้อยคำรับรองอันเป็นเท็จเกี่ยวกับสภาพที่ดิน
- ผู้บังคับใช้กฎหมาย นำตัวบทกฎหมายไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

๓. ตัวอย่าง รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

- ผู้ใช้น้ำมันรถยนต์ราชการ นำน้ำมันไปใช้ส่วนตัว เช่น การดูน้ำมันไปใช้ส่วนตัวระหว่างทาง หรือเติมน้ำมันไม่ครบตามใบสั่งจ่าย ส่วนน้ำมันที่เหลือนำใส่ถังหรือทอนเป็นเงินสด โดยเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับผู้ประกอบการ
- เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก
- ยักยอกเงินหลวง ปลอมแปลงเอกสารในการเบิกจ่าย
- การสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ ราย ขึ้นไป อาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง
- ในการกำหนด TOR การจัดซื้อ จัดจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การออกแบบโครงสร้าง มีการกำหนดขอบเขตงาน หรือ เนื้องาน ที่เกินความจำเป็น (Over Designs) เพื่อให้มีการประมาณการราคา ในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน
- คณะกรรมการกำกับการจ้างที่ปรึกษา /คณะกรรมการตรวจรับงาน มีการตรวจรับในแต่ละงวดงานหลายครั้ง เกินความจริง เพื่อประโยชน์ในการเบิกค่าเบี้ยประชุม หรือมีการถ่วงเวลาในการเรียกรับ ทั้งที่ไม่มีประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ
- คณะกรรมการ หรือ อนุกรรมการต่าง ๆ ของหน่วยงานมีการประชุมที่เกินความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเบิกค่าเบี้ยประชุม
- การจัดโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่แอบแฝง หรือที่เกินความจำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า โปร่งใส
- มีการใช้ดุลพินิจในเบิกจ่ายค่าวิทยากรบุคคลภายนอก ที่สูงโดยมีผลประโยชน์แอบแฝง
- การกำหนดราคากลางไม่ใช่ค่า K มาปรับ
- ผู้รับจ้างขออนุมัติใช้วัสดุ แต่ไม่ได้นำวัสดุที่ขออนุมัติมาใช้
- ผู้รับจ้างปล่อยปละละเลยให้ผู้รับจ้างเหมาช่วง
- มีการลือกสเปควัสดุที่ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน
- การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบราชการโดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง
- คณะกรรมการ ไม่ได้ออกไปดูสถานที่ก่อสร้าง แต่จะมีการเจรจากับผู้รับเหมาโดยใช้ข้อมูลตามผู้รับเหมาแจ้ง แล้วจึงไปทำการตรวจรับงานก่อสร้าง
- มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา
- มีการประสานกับบริษัท หรือผู้ที่จะเป็นคู่สัญญาตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อกำหนดกำหนดคุณลักษณะ (TOR) ซึ่งไม่มีการกำหนดขึ้นอย่างแท้จริงแต่เป็นการนำร่าง TOR ดังกล่าวมาให้คณะกรรมการเป็น ผู้กำหนด การแต่งตั้งคณะกรรมการ กำหนด TOR เป็นเพียงการดำเนินการตามรูปแบบของทางราชการ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับเอกชน
- การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้างและผู้รับจ้างโดยวิธีพิเศษ

ภาคผนวก ตัวอย่าง รูปแบบความเสี่ยงการทุจริต

ตัวอย่าง รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต

- เรียกรับโดยเฉพาะการขออนุญาตก่อสร้างอาคาร / คอนโด บ้านจัดสรร / โรงงาน
- ผลประโยชน์ทับซ้อน รับจ้างเขียนแบบแปลน และตรวจเอง (ถึงแม้ราชการจะให้มีแบบมาตรฐาน อำนาจความสะดวกให้กับประชาชนก็ตาม แต่การขออนุญาตต้องมี ผังประกอบ จึงต้องว่าจ้าง ผู้ตรวจ หรือผู้อนุมัติ อนุญาต จะได้ผ่านง่าย)
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ สมยอม หรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคลในการดำเนินการก่อสร้าง ดัดแปลง รื้อถอน หรือเคลื่อนย้ายอาคารโดยมิชอบด้วยกฎหมาย
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ สมยอม หรือมีส่วนรู้เห็นกับบุคคลหรือนิติบุคคลในการใช้อาคารที่ไม่ตรงกับใบรับรองใบอนุญาต หรือที่ยื่นแจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่น
- การประเมินภาษีที่ต่ำกว่าความเป็นจริง
- เรียกรับสินบนโดยใช้ตัวกลาง เก็บค่าใช้จ่ายรายเดือน (ค่าคุ้มครอง) จากผู้ประกอบการ
- พนักงาน เจ้าหน้าที่หรือลูกจ้างเหมาของหน่วยงานเป็นตัวแทนการยื่นคำขอจดทะเบียน ในการขออนุมัติ อนุญาต โดยเรียกรับผลประโยชน์หรือเรียกเก็บค่าธรรมเนียมเพื่อสิทธิพิเศษ
- การดำเนินการยื่นคำขออนุญาต ไม่มีกรอบระยะเวลาที่กำหนดที่ชัดเจนอาจก่อให้เกิดการเรียกรับสินบนเพื่อความรวดเร็วในการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต
- การใช้ดุลพินิจในการตรวจสอบความครบถ้วนของเอกสารไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน
- การตรวจเอกสารไม่ครบถ้วนตามที่ระบุไว้ในคำขอ แต่มีการรับเรื่องไว้
- การพิจารณาตรวจสอบและเสนอความเห็นของการอนุมัติ อนุญาต ไม่ดำเนินการตามลำดับคำขอ
- เจ้าหน้าที่มีการยกเลิกใบเสร็จรับเงินในระบบทำให้การรายงานการรับเงินประจำวันน้อยกว่าที่รับไว้จริง/รับเงินและออกใบเสร็จการรับเงินแล้วแต่ไม่นำเงินสด เช็ค นำฝากธนาคารในวันนั้น แต่นำฝากในภายหลัง และอาจนำเงินไปใช้ส่วนตัวก่อน
- ในขั้นตอนการพิจารณาตรวจสอบตามปกติจะมีการใช้เวลาในการพิจารณาตรวจสอบ ๑ วัน แต่ในบางกรณีอาจมีความจำเป็นจะต้องทำการพิจารณาเกิน ๑ วันทำการ เช่น กรณีมีความ จำเป็นต้องมีการนัดหมายกับผู้ขอรับใบอนุญาตเพื่อลงพื้นที่ทำการตรวจสอบสถานประกอบการ ก่อนพิจารณา ออกใบอนุญาต มีความเสี่ยงที่เจ้าหน้าที่อาจอาศัยช่องว่างหรือแสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบ อาจเรียกรับในขั้นตอนของการพิจารณา
- การดำเนินการออกคำร้องมีการลัดคิวให้กับลูกค้ากลุ่มธุรกิจ
- **รับสินบนจากลูกค้าเพื่อให้ตรวจผ่านมาตรฐาน**
- **การตรวจสอบสถานที่ตั้งที่ขออนุญาตประกอบกิจการ อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาต บางรายในกรณีที่ตั้งสถานประกอบการ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์**
- การสุ่มตรวจสอบสถานที่ตั้งสถานบริการ/สถานประกอบการที่ขออนุญาต อาจมีการเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางรายที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์
- **การพิจารณาอนุมัติ อนุญาต อาจมีคณะกรรมการบางท่านเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขออนุญาตบางราย ที่คุณสมบัติไม่ถูกต้องครบถ้วนตามหลักเกณฑ์**
- เจ้าหน้าที่ของรัฐทำการปลอมแปลงเอกสารการเบิกจ่าย เช่น ปลอมลายมือชื่อ แก้ไขแบบสำรวจ แก้ไขใบสำคัญรับเงิน มีการใช้หลักฐานเท็จ ใช้บัตรประชาชนของบุคคลที่เสียชีวิตหรือบัตรประชาชนหมดอายุ เป็นต้น

๒. ตัวอย่าง รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่

- การเข้าตรวจ หรือเยี่ยม สถานที่ของผู้ประกอบการ เช่น โรงงาน ร้านค้า ฯลฯ โดยมีเจตนา นำไปสู่การจ่ายเงินพิเศษรายเดือน
- การเปลี่ยนแปลงข้อกล่าวหา (ฐานความผิด) จากหนักเป็นเบา หรือจากเบาเป็นหนัก
- การบิดผันข้อเท็จจริงในสำนวนการสอบสวนคดีอาญา
- การทำบัตรสนเท่ห์ว่ามีเรื่องร้องเรียนผู้ประกอบการเพื่อทำการตรวจ ค้น กรณีผู้ประกอบการร้านค้านั้น ๆ ที่ไม่จ่ายเงินพิเศษรายเดือน
- การใช้ตัวกลางในการรับเงินพิเศษ หรือ เก็บเงินรายเดือน กับผู้ประกอบการต่าง ๆ
- การใช้ดุลพินิจในการ อนุมัติ หรือ ยกเว้นระเบียบฯ ที่เอื้อประโยชน์มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- การออกระเบียบ กฎหมาย ข้อสั่งการต่างๆ ที่เอื้อประโยชน์ มีผลประโยชน์ทับซ้อน
- การให้ทุนสนับสนุนการศึกษา วิจัยต่าง ๆ ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์
- การแต่งตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการต่าง ๆ ให้กับพรรคพวก มีระบบเส้นสาย ระบบอุปถัมภ์
- ความไม่โปร่งใสในการบริหารงานบุคคล เช่น การซื้อ ขายตำแหน่ง การประเมินความดีความชอบ การแต่งตั้ง โยกย้าย การดำเนินการวินัย เป็นต้น
- **การเรียกรับเงิน ผลประโยชน์ เพื่อรับพนักงานเข้าทำงาน/การเรียกเงินค่าแรกเข้า (แป๊ะเจี๊ยะ) เพื่อแลกกับการเข้าเรียนในโรงเรียน**
- ใช้อำนาจในการแจกจ่าย จัดสรรงบประมาณ ลงพื้นที่ หรือจัดทำโครงการ ที่มีผลประโยชน์ทับซ้อน หรือมีการแลกรับผลประโยชน์ในภายหลัง
- การประเมินราคาไม่ตรงกับสภาพทรัพย์สินที่นำมาจำหน่าย
- การเปลี่ยนทรัพย์สินที่ลูกค้านำมาจำหน่าย
- การยกยอกทรัพย์สินที่ได้จากการตรวจค้น จับกุม ไม่ระบุในบัญชีของกลาง
- การลดปริมาณของกลางเพื่อลดโทษ เพื่อเรียกรับผลประโยชน์
- การกรรโชก (รีดไถ) เรียกเอาทรัพย์สินจากผู้กระทำความผิด
- การเข้าตรวจค้น ปกปิด ซ่อนเร้นไม่มีหมายค้น
- การทำร้ายร่างกายเพื่อได้รับสารภาพ
- รู้เห็นกับผู้ที่มาทำการประมุขของหลุดจำนำ มีการให้ข้อมูลการจำหน่ายของหลุดจำนำล่วงหน้า กับพรรคพวกของตนเอง
- การแอบอ้างชื่อบุคคลอื่น หรือชื่อลูกค้า ยกยอกทรัพย์สินจำหน่ายออกไป
- เจ้าหน้าที่ของรัฐ รู้เห็นในการปลอมแปลงและใช้เอกสารปลอม เช่น การปลอมระวางแผนที่ มีการปกปิดและให้ถ้อยคำรับรองอันเป็นเท็จเกี่ยวกับสภาพที่ดิน
- ผู้บังคับใช้กฎหมาย นำตัวบทกฎหมายไปแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ

๓. ตัวอย่าง รูปแบบความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

- ผู้ใช้น้ำมันรถยนต์ราชการ นำน้ำมันไปใช้ส่วนตัว เช่น การดูน้ำมันไปใช้ส่วนตัวระหว่างทาง หรือเติมน้ำมันไม่ครบตามใบสั่งจ่าย ส่วนน้ำมันที่เหลือนำไปใช้ถึงหรือทอนเป็นเงินสด โดยเจ้าหน้าที่ร่วมมือกับผู้ประกอบการ
- เบิกเงินราชการตามสิทธิเป็นเท็จ เช่น ค่าล่วงเวลา ค่าเช่าบ้าน ค่าเบี้ยเลี้ยง ค่าพาหนะ ค่าที่พัก
- ยักยอกเงินหลวง ปลอมแปลงเอกสารในการเบิกจ่าย
- การสืบราคาที่กำหนดว่าต้อง ๓ ราย ขึ้นไป อาจไม่มีการสืบราคาจากผู้ประกอบการจริง
- ในการกำหนด TOR การจัดซื้อ จัดจ้าง การจ้างที่ปรึกษา การออกแบบโครงสร้าง มีการกำหนดขอบเขตงาน หรือ เนื้องาน ที่เกินความจำเป็น (Over Designs) เพื่อให้มีการประมาณการราคา ในส่วนนี้โดยมีผลประโยชน์ทับซ้อน
- คณะกรรมการกำกับการจ้างที่ปรึกษา / คณะกรรมการตรวจรับงาน มีการตรวจรับในแต่ละงวดงานหลายครั้ง เกินความจริง เพื่อประโยชน์ในการเบิกค่าเบี้ยประชุม หรือมีการถ่วงเวลาในการเรียกรับ ทั้งที่ไม่มีประเด็นที่เป็นสาระสำคัญ
- คณะกรรมการ หรือ อนุกรรมการต่าง ๆ ของหน่วยงานมีการประชุมที่เกินความจำเป็นเพื่อประโยชน์ในการเบิกค่าเบี้ยประชุม
- การจัดโครงการต่าง ๆ ของหน่วยงานที่แอบแฝง หรือที่เกินความจำเป็น ทำให้การใช้จ่ายงบประมาณที่ไม่คุ้มค่า โปร่งใส
- มีการใช้ดุลพินิจในเบิกจ่ายค่าวิทยากรบุคคลภายนอก ที่สูงโดยมีผลประโยชน์แอบแฝง
- การกำหนดราคากลางไม่ใช่ค่า K มาปรับ
- ผู้รับจ้างขออนุมัติใช้วัสดุ แต่ไม่ได้นำวัสดุที่ขออนุมัติมาใช้
- ผู้รับจ้างปล่อยปละละเลยให้ผู้รับจ้างเหมาช่วง
- มีการลือสแปควัสดุที่ทำให้ไม่เกิดการแข่งขัน
- การตรวจการจ้างไม่ตรงตามรูปแบบราชการโดยมีการรับเงินหรือผลประโยชน์จากผู้รับจ้าง
- คณะกรรมการ ไม่ได้ออกไปดูสถานที่ก่อสร้าง แต่จะมีการเจรจากับผู้รับเหมาโดยใช้ข้อมูลจากผู้รับเหมาแจ้ง แล้วจึงไปทำการตรวจรับงานก่อสร้าง
- มีการให้สินบน/ของขวัญ/สินน้ำใจ/การเลี้ยงรับรอง ซึ่งจะนำไปสู่การเอื้อประโยชน์ให้กับคู่สัญญา
- มีการประสานกับบริษัท หรือผู้ที่จะเป็นคู่สัญญาตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อกำหนดกำหนดคุณลักษณะ (TOR) ซึ่งไม่มีการกำหนดขึ้นอย่างแท้จริงแต่เป็นการนำร่าง TOR ดังกล่าวมาให้คณะกรรมการเป็น ผู้กำหนด การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนด TOR เป็นเพียงการดำเนินการตามรูปแบบของทางราชการ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับเอกชน
- การใช้ดุลพินิจในการเลือกวิธีการจัดซื้อจัดจ้างและผู้รับจ้างโดยวิธีพิเศษ
